

## ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

### (1) ΓΕΝΙΚΑ

|   |   |                           |                                   |
|---|---|---------------------------|-----------------------------------|
| <b>ΣΧΟΛΗ</b>  | Φιλοσοφική  |                           |                                   |
| <b>ΤΜΗΜΑ</b>  | Ιστορίας και Αρχαιολογίας   |                           |                                   |
| <b>ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ</b>  | Προπτυχιακό   |                           |                                   |
| <b>ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</b>  | KAN100  | <b>ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ</b>    | 5 <sup>ο</sup> και 7 <sup>ο</sup> |
| <b>ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</b>   | Ανθρωπολογία του φύλου  |                           |                                   |
| <b>ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</b><br><i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i> | <b>ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</b>                                | <b>ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ</b> |                                   |
| 13 διαλέξεις  | 3   | 5                         |                                   |
| <i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>  |   |                           |                                   |
| <b>ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</b><br><i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>   | Ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων |                           |                                   |
| <b>ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:</b>   | Όχι   |                           |                                   |
| <b>ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:</b>  | Διδασκαλία: Ελληνικά<br>Εξετάσεις: Ελληνικά                         |                           |                                   |
| <b>ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS</b>  |   |                           |                                   |
| <b>ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)</b>   |   |                           |                                   |

## (2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

### Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

### Μέσα από το μάθημα επιδιώκεται:

- Η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις διαδικασίες κοινωνικής και πολιτισμικής συγκρότησης του φύλου.
- Η ανάδειξη των τρόπων μέσω των οποίων το φύλο συνιστά θεμελιώδη αναλυτική κατηγορία της κοινωνικής ανθρωπολογίας αλλά και άλλων κλάδων των κοινωνικών επιστημών και της κοινωνικής έρευνας.
- Η ανθρωπολογική διερεύνηση του κεντρικού ρόλου που διαδραματίζει το φύλο στους τρόπους με τους οποίους τα υποκείμενα αντιλαμβάνονται, αναπαράγουν, νομιμοποιούν, αλλά και αμφισβητούν κοινωνικο-πολιτικές σχέσεις και ιεραρχικές δομήσεις ταυτότητας.
- Η κριτική ανάλυση των στερεοτύπων που απορρέουν από αντιλήψεις για τη «φυσική» θεμελίωση και υπόσταση του φύλου (π.χ. «φυσικός προορισμός» που καλούμαστε να εκπληρώσουμε).
- Η κριτική ανάλυση της κανονιστικής εννοιολόγησης των διχοτομήσεων που σχετίζονται με το φύλο (ανδρικό/γυναικείο, δημόσιο/ιδιωτικό, πολιτισμός/φύση, κοινωνία/οικογένεια, πολιτικό/οικιακό).
- Η εξοικείωση με την προσέγγιση της διαθεματικότητας: η έμφυλη διάσταση του υποκειμένου προσεγγίζεται στην πολλαπλότητα και πολυμορφία της, καθώς και στις διαρθρώσεις της με τη σεξουαλικότητα, την κοινωνική τάξη, την εθνότητα και την πολιτειότητα.

### Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Ανάπτυξη ανθρωπολογικής σκέψης.
- Αυτόνομη εργασία σε θεματικές που άπτονται του φύλου και της σεξουαλικότητας.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα.
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας.
- Επίδειξη ευαισθησίας σε θέματα φύλου.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

### (3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι ανθρώπινες κοινωνίες στην πλειονότητά τους συγκροτούνται, ιεραρχούνται και προσδιορίζονται, βάσει έμφυλων ρόλων, διακρίσεων και ταξινομήσεων. Το μάθημα εξετάζει το φύλο ως κοινωνική και πολιτισμική κατασκευή και καθιστά σαφή τη διάκριση μεταξύ κοινωνικού και βιολογικού φύλου. Διατρέχει ενδεικτικά εθνογραφικά παραδείγματα, από την ανθρωπολογία των γυναικών στην ανθρωπολογία του φύλου, στρέφοντας την προσοχή και σε περιπτώσεις του ελλαδικού χώρου, τόσο σε επίπεδο πολιτισμικών/κοινωνικών/ταξικών διαφοροποιήσεων όσο και αναφορικά με την ιστορική διάσταση των φαινομένων. Από την εθνογραφία του φύλου στη φεμινιστική και στην κουήρ θεωρία, το μάθημα πραγματεύεται θέματα όπως η θρησκεία και το φύλο, η κοινωνική κατασκευή και η επιτελεσματικότητα της σεξουαλικότητας και της ταυτότητας φύλου, οι φεμινιστικές σπουδές, οι ανδρισμοί και οι αρρενωπότητες, οι πολιτικές της αναπαραγωγής, ζητήματα υγείας, σώματος και ανθρώπινων δικαιωμάτων, ο ρόλος της γλώσσας στην κατανόηση του φύλου, το φύλο στην εργασία. Εν κατακλείδι, τις συμβολικές και τις κοινωνικές διαστάσεις των καθιερωμένων προσλήψεων για το φύλο από πολιτισμό σε πολιτισμό και από εποχή σε εποχή.

### (4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

|  |                           |
|--|---------------------------|
| <p><b>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</b><br/>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως</p> | <p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p> |
|--|---------------------------|

|   |   |                                 |
|---|---|---------------------------------|
| <i>εκπαίδευση κ.λπ.</i>   |   |                                 |
| <b>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</b><br><i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>  | Χρήση power point<br>Χρήση video<br>Υποστήριξη από την πλατφόρμα ecourse<br>Ηλεκτρονική επικοινωνία με τις φοιτήτριες, τα φοιτητά και τους φοιτητές |                                 |
| <b>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</b><br><i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.<br/>         Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη &amp; ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.<br/><br/>         Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i> | <b>Δραστηριότητα</b>  | <b>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</b> |
|   | Διαλέξεις   | 80                              |
|   | Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας  | 45                              |
|   |   |                                 |
|   |   |                                 |
|   |   |                                 |
|   |   |                                 |
|   |   |                                 |
|   |   |                                 |
|   |   | <b>Σύνολο Μαθήματος</b>         |
| <b>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</b><br><i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης<br/><br/>         Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες<br/><br/>         Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>                               | Γραπτές εξετάσεις με ανάπτυξη δοκιμίου ή προφορικές εξετάσεις   |                                 |

## (5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :  
 -Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

### Βασική:

Αθηνά Αθανασίου (επιμέλεια και εισαγωγή): *Φεμινιστική Θεωρία και Πολιτισμική Κριτική*. Αθήνα: Νήσος 2006.

Αλεξάνδρα Μπακαλάκη (επιμ.), *Ανθρωπολογία, Γυναίκες και Φύλο*, Εισαγωγή, Αθήνα: Αλεξάνδρεια 1994.

### Επιπρόσθετη:

Αθανασίου, Α. 2002. *Ζωή στο όριο. Δοκίμια για το σώμα, το φύλο και τη βιοπολιτική*, Αθήνα: Εκκρεμές.

Μακρυνιώτη Δήμητρα (επιμ.) *Τα Όρια του Σώματος. Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις*. Αθήνα: Νήσος.

Μπάτλερ, Τ. (2008): *Σώματα με σημασία: οριοθετήσεις του «φύλου» στο λόγο*, μτφρ. Π. Μαρκέτου, Αθήνα: Εκκρεμές.

Καντζά, Β. & Μουτάφη, Β., Παπαταξιάρχης, Ε. (επιμ.) (2011): *Μελέτες για το φύλο στην ανθρωπολογία και την ιστορία*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Γιαννακόπουλος, Γ. (επιμ.) (2006): *Σεξουαλικότητα: Θεωρίες και Πολιτικές της Ανθρωπολογίας*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Αβραμοπούλου, Ε. & Χαλκίδου, Α. (επιμ.) (2022) *Αντι-κείμενα σεξουαλικότητας: Κριτικές θεωρίες και διεπιστημονικές αναγνώσεις*, Αθήνα: Τόπος.

Braidotti, R. (2014): *Νομαδικά Υποκείμενα: Ενσωματότητα και έμφυλη διαφορά στη σύγχρονη φεμινιστική θεωρία*, Αθήνα: Νήσος.

Ann Gary, Serene J. Khader & Alison Stone (eds) *The Routledge Companion to Feminist Philosophy*, London & New York: Routledge.

Moraga, Cherrie & Anzaldúa, Gloria. 2015. *This Bridge Called My Back, Fourth Edition: Writings by Radical Women of Color*, New York: State University of New York Press.

Disch, Lisa & Hawkesworth, Mary (eds). 2015. *The Oxford Handbook of Feminist Theory*, Oxford: Oxford University Press.

Τσιμπιρίδου, Φωτεινή (επ.) (2016): *Μουσουλμάνες της Ανατολής: Αναπαραστάσεις, Πολιτισμικές σημασίες και πολιτικές*, Αθήνα: Κριτική.

Mohanty, Chandra- Talpade. 2021. *Φεμινισμός χωρίς σύνορα: Αποαποικιοποίηση της θεωρίας και αλληλεγγύη στην πράξη*. Αθήνα: Oposito.

Lorde, A. 2023. *Sister Outsider*. Αθήνα: Κείμενα.

Αθανασίου, Α. 2011. *Βιοκοινωνικότητες: Θεωρήσεις στην ανθρωπολογία της υγείας*, Αθήνα: Νήσος